

การใช้กิจกรรมการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อพัฒนา
ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

USING INSTRUCTIONAL ACTIVITIES EMPHASIZING CRITICAL
THINKING PROCESS TO DEVELOP MATTAYOMSUKSA VI
STUDENTS' ABILITY IN ENGLISH CRITICAL READING

กนกกรวี จำปาวงษ์ (Kanokrawee Jampawong)*

ดร. นริวรรณ พรหมชุม (Dr. Nareewan Prohmchum)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดขอนแก่น กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 ที่ใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 วิชา อ 43102 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน จำนวน 44 คน รูปแบบการวิจัย คือ One Shot Case Study เครื่องมือในการวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นคือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณที่เน้นกระบวนการ คิดอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 7 แผน 2) แบบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณที่ผ่านเกณฑ์การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อสอบ ความยากง่าย อำนาจจำแนกและมีความสัมพันธ์กับความเที่ยง (จากสูตร KR 20) เท่ากับ 0.91

สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณคิดเป็นร้อยละ 78.61 ของคะแนนเต็ม ($\mu = 78.61$, $\sigma = 2.77$) โดยผ่านเกณฑ์ค่าเฉลี่ยร้อยละ 70 ซึ่งตั้งไว้ นอกจากนี้ นักเรียนที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 มีจำนวน คิดเป็นร้อยละ 86.36 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดโดยเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ได้คะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป

คำสำคัญ: กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณ

Key word: Critical Thinking, Process English Critical Reading

* นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน กลุ่มวิชาเฉพาะการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ABSTRACT

The objective of this study was to study the outcome of using instructional activities emphasizing critical thinking process to develop Mattayomsuksa 6 Students' ability to read critically in English. The target group consisted of 44 students of Mattayomsuksa 6 students who enrolled in Eng 43102 Fundamental English course at Manchasuksa School, under the Office of Khon Kaen Educational Service Area Office 2 during the 2008 academic year. The research design was One Short Case Study. The instruments were constructed by the researcher which included : 1) 7 lesson plans on critical reading in English emphasizing critical thinking process 2) the English critical reading performance test that was statistically evaluated in Index of Congruence (IOC) difficulty, discriminatory, and reliability coefficient of the test (from KR 20) was 0.91

The collected data were analyzed by means of percentage, arithmetic mean and standard deviation. The findings found that the target group who was taught by the instructional activities emphasizing critical thinking process made a mean score of 78.61 percent of the full marks in critical reading ($\mu = 78.61$, $\sigma = 2.77$) which passed the prescribed criterion of 70 percent. In addition, 86.36 percent of all students passed the criterion of 70 percent. So students could meet the prescribed criterion which aimed at 70 percent or above of students achieve 70 percent or more.

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในโลกยุคข้อมูลข่าวสาร ภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญในการสื่อสารอย่างกว้างขวางและเป็นภาษาสากล กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็น ที่จะต้องเร่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อให้คนไทยมีความรู้ความสามารถ ในการใช้ภาษาอังกฤษได้ในระดับมาตรฐาน สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสาร ตลอดจนเลือกสรรและใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ ที่มีอยู่อย่างมหาศาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ละเอียด จุฑานันท์, 2542) อาจกล่าวได้ว่าทุกประเทศในโลกเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษจึงเป็นภาษาที่จำเป็นในการศึกษาขั้นสูงทั้งในและนอกประเทศ

เพราะตำราทางวิชาการขั้นสูงได้จัดพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ ผู้ที่รู้ภาษาอังกฤษจึงสามารถเข้าใจความคิด ทศนคติ วัฒนธรรมของชนชาติอื่น ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิทยาการใหม่ (สมิตรา อังวัฒนกุล, 2535)

การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking) เป็นการคิดประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นคุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในปัจจุบัน เป็นการคิดที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้ในการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบเกี่ยวกับข้อมูลหรือสถานการณ์ที่ปรากฏ โดยอาศัยความรู้ความคิด และประสบการณ์ของตนเองในการสำรวจหลักฐานอย่างรอบคอบ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่สมเหตุสมผล การคิดอย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในตนเองและเป็นสิทธิอันชอบธรรม

ของผู้เรียนที่จะได้รับการพัฒนาการคิดอย่างมี
วิจารณญาณ โดยถือว่าเป็นเงื่อนไขจำเป็นสำหรับ
การจัดการศึกษา และเป็นเครื่องหมายของบุคคล
ที่ได้รับการศึกษา (เพ็ญพิสุทธิ์ เนคมานุรักษ์, 2537)

ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็น
ทักษะที่สำคัญเพราะสภาพสังคมปัจจุบันเป็นยุค
ข้อมูลข่าวสาร ผู้อ่านต้องรู้จักอ่านและคิดอย่าง
มีวิจารณญาณเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ
ข้อมูลที่ยากซับซ้อน ผู้อ่านจำเป็นต้องมีวิธีการที่จะ
รับสารและจัดการกับข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นอย่าง
มีประสิทธิภาพ ซึ่งถ้าขาดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
แล้วย่อมส่งผลเสียเป็นอย่างมาก (จรรยา บุญปล้อง,
2541)

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีความสัมพันธ์
กับทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กล่าวคือ การอ่าน
อย่างมีวิจารณญาณผู้อ่านต้องใช้กระบวนการคิดอย่างมี
วิจารณญาณ และการอ่านอย่างมีวิจารณญาณใช้
เป็นเครื่องมือในการฝึกคิดอย่างมีวิจารณญาณได้
อย่างมีประสิทธิภาพ (ธิดารัตน์ สมานพันธ์, 2549)

จากการประมวลปัญหาและสาเหตุที่
ทำให้นักเรียนมีความบกพร่องในการอ่านอย่างมี
วิจารณญาณพบว่า สาเหตุจากครูและกลวิธีการสอน
ของครูมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการประสพ
ผลสำเร็จของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ
ประเสริฐศักดิ์ เทินโฮงศ์ (2546) ที่สรุปได้ว่า
การที่นักเรียนจะมีความสามารถในการอ่านและ
อ่านได้อย่างมีวิจารณญาณ ขึ้นอยู่กับว่าเขาได้รับ
การสอนมาอย่างไร ทักษะพื้นฐานการอ่าน การคิด
ที่นักเรียนได้รับนั้น เป็นผลมาจากครูและ
กระบวนการสอนของครูเกือบทั้งสิ้น ดังนั้นครูและ
การจัดกระบวนการเรียนการสอน เทคนิคและ
กลวิธีการสอนในรูปแบบใหม่ๆ ของครูจึงเป็นปัจจัย
สำคัญที่ส่งผลต่อการประสพความสำเร็จทางการอ่าน
อย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียน

และผลจากการสัมภาษณ์นักเรียนโรงเรียน
มัธยมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 50 คน
พบว่านักเรียนไม่ได้ถูกฝึกให้คิดวิเคราะห์ ส่วนใหญ่จะ
เป็นการอ่านเพื่อตอบคำถามวัดความรู้ ความเข้าใจ
จากเรื่องที่อ่าน ผลจากการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์
วิชาการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนใน ภาคเรียน
ที่ผ่านมา พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์
การเรียนเท่ากับ 2.04 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ไม่ผ่าน
เกณฑ์การประเมินระดับดี นอกจากนี้ผลจากการสอบ
วัดระดับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยา
ศึกษา จำนวน 250 คน ปรากฏว่านักเรียนมีคะแนน
เฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
เท่ากับ 21.07 (คะแนนเต็ม 40) คิดเป็นร้อยละ 56.25
ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐานคุณภาพระดับ ดี ตามเกณฑ์
ประเมินคุณภาพการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน คือมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ
70 และต่ำกว่าเกณฑ์การประเมินคุณภาพสถาน
ศึกษาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่กำหนดให้
ผู้เรียนร้อยละ 75 ขึ้นไปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ระดับดี (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน
คุณภาพการศึกษา, 2548)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้
กิจกรรมการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมี
วิจารณญาณเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน
ภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา โดยนำ
องค์ประกอบของกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
มาใช้ในการสอนอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณ
ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์วิจารณ์สิ่งที่อ่านอย่าง
มีเหตุผล สนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลจาก
แหล่งเรียนรู้ สามารถเลือกที่จะอ่านสื่อที่มีอยู่อย่าง
มากมายมหาศาล เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถ
ในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณและ

เป็นนักอ่านที่มีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง และสังคมต่อไป

2. คำถามการวิจัย

นักเรียนที่ได้รับกิจกรรมการสอนอ่าน ภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณที่เน้นกระบวนการ คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความสามารถในการอ่าน ภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ได้หรือไม่

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมการสอน ที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ต่อความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมี วิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอมัญจาคีรี จังหวัด ขอนแก่น

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

1) กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึงการพิจารณาข้อมูล หรือสถานการณ์ หรือ ปัญหาอย่างไตร่ตรอง รอบคอบ ผ่านกระบวนการ แปลความหมาย วิเคราะห์ และประเมิน โดยอาศัย ความรู้ เจตคติ และทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล เพื่อ นำไปสู่ข้อสรุปที่สมเหตุสมผล เพื่อตัดสินใจว่าสิ่งใด ควรเชื่อ สิ่งใดควรทำ ประกอบด้วยกระบวนการที่ สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

- (1) การทำความเข้าใจกับประเด็นปัญหา
- (2) การหาข้อสรุปโดยการรวบรวม ข้อมูลพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล และระบุ ลักษณะของข้อมูล
- (3) การพิจารณาเหตุผลประกอบ ได้แก่

การตั้งสมมติฐานเพื่อคาดคะเนเหตุการณ์ การสรุป อ้างอิงจากความรู้หรือประสบการณ์เดิม และ การประเมินข้อสรุป

2) กิจกรรมการสอนที่เน้นกระบวนการ คิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึงรูปแบบการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการคิดอย่างมี วิจารณญาณ โดยผนวกเข้ากับขั้นตอนของวิธี การสอนอ่าน เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพการเรี นรู้ของผู้เรียนของ อิดาร์ตัน สมานพันธ์ (2549) เพื่อ ให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณประกอบด้วยขั้นตอนการสอน 3 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นก่อนการอ่าน (2) ขั้นการอ่าน และ (3) ขั้นหลังการอ่าน

3) ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ อย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง คะแนนของนักเรียน ที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถใน การอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณ 6 ด้าน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยนักเรียนทั้งชั้นมีคะแนนเฉลี่ย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม และจำนวน นักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ได้คะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป ซึ่งด้านทั้ง 6 ของความสามารถในการอ่าน ภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณมีดังนี้

- (1) การอ่านจับใจความสำคัญ
- (2) การแยกความคิดเห็นของผู้เขียนออก จากข้อเท็จจริง
- (3) การหาเจตคติหรือความมุ่งหมายของ ผู้เขียน รวมถึงน้ำเสียงของเรื่อง
- (4) การสรุปใจความสำคัญอย่างสมเหตุ สมผล
- (5) การสรุปลงความเห็นหรือตีความ
- (6) การคาดคะเนหรือทำนายเหตุการณ์ หรือผลที่เกิดขึ้น

4) นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรีที่กำลังเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน อ 43102 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551

5. วิธีดำเนินการวิจัย

1) รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลองแบบ One Shot Case Study

2) กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรีเขต 2 ที่กำลังเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน อ 43102 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 44 คน

3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งประกอบไปด้วยแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 7 แผน โดยแผนการจัดการเรียนรู้เหล่านี้ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ และจากการทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/3 ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย

3.2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือแบบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 36 ข้อ โดยวัดตามองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในด้านต่างๆ ด้านละ 6 ข้อคือ

(1) กระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

(2) กระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในการแยกความคิดเห็นของผู้เขียนออกจากข้อเท็จจริง

(3) กระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในการหาเจตคติ หรือความมุ่งหมายของผู้เขียน รวมถึงน้ำเสียงของเรื่อง

(4) กระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในการสรุปใจความสำคัญอย่างสมเหตุสมผล

(5) กระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในการสรุปลงความเห็นหรือตีความ

(6) กระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในการคาดเดาทำนายเหตุการณ์

4) การรวบรวมข้อมูล

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 7 แผน ใช้เวลา 21 ชั่วโมงทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายด้วยแบบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณ

5) การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1) สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

(1) ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อสอบในแบบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณ กับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

(2) ค่าความยากง่าย (P) ของแบบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณ

(3) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณ

(4) ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้ KR 20 ได้ค่า 0.91

5.2) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณ

- (1) ค่าร้อยละ (Percentage)
- (2) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic mean)
- (3) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

6. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายได้คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณคิดเป็นร้อยละ 78.61 ของคะแนนเต็ม ($\mu = 78.61$, $\sigma = 2.77$) ซึ่งผ่านเกณฑ์ค่าเฉลี่ยร้อยละ 70 ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ นักเรียนที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 มีจำนวน 38 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 86.36 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดโดยเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ว่านักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ได้คะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป

ผลการวิจัยเรื่องผลการใช้กิจกรรมการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ กล่าวคือ อิดารัตน์ สมานพันธ์ (2549) ได้ทำการวิจัยพัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ และศึกษาผลของรูปแบบการสอนต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

คือ ร้อยละ 70 และ Fennelly (1988) ศึกษาตรวจสอบผลการสอนการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการทำความเข้าใจในการอ่านของนักศึกษาระดับวิทยาลัย (College) ผลการวิจัยพบว่าคะแนนความเข้าใจในการอ่านและคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพิ่มขึ้นทุกกลุ่มย่อยทั้งในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง การใช้กิจกรรมการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณตามผลที่กล่าวมาข้างต้น น่าจะเป็นเพราะ

1) ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสอนการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณในแผนการจัดการเรียนรู้เหมือนกันทุกแผนโดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้เห็นประโยชน์และกระบวนการเรียนรู้ไปใช้ได้ สถานการณ์อื่นๆ ด้วยการปฏิบัติซ้ำๆ ดังทฤษฎีเชื่อมโยงของ Thorndike ในเรื่องกฎของการฝึกหัด ที่กล่าวว่า การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง การฝึกซ้ำๆ หรือการกระทำบ่อยๆ ด้วยความเข้าใจ จะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร สอดคล้องกับ Paul and Linda (2002) ที่กล่าวว่าการฝึกกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณต้องหมั่นฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ ซึ่งในช่วงแรกจะใช้เวลามาก หากฝึกฝนให้เกิดความชำนาญอย่างคล่องแคล่วแล้วจะใช้เวลาน้อยลงมีความสุขสนุก และมีประสิทธิภาพในการคิดมากขึ้นซึ่งในเรื่องของกระบวนการเรียนรู้นี้ Phonimddang (2002) กล่าวไว้ว่ากระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่การกำกับตนเอง (Self-directed) อย่างกระตือรือร้น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน และแก้ปัญหาได้เมื่อไม่มีครูคอยอธิบาย

2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีรูปแบบการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้และส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้

2.1) การพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้องค์ประกอบของกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดใน การแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง ให้ผู้เรียนได้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นคนที่มีเหตุผล ซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียน

2.2) ผู้เรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ อภิปราย และแสดงความคิดเห็นร่วมกับคนอื่นๆ (ชั้นการอ่าน) การให้ผู้เรียนสะท้อนและประเมิน การคิดของตนเอง (ชั้นหลังการอ่าน) ซึ่งเป็นมิติสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking consortium. 2002)

2.3) บรรยากาศและสภาพแวดล้อมของการจัดการเรียนที่ส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ได้แก่ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน การเรียนเป็นกลุ่มแบบร่วมมือกันเรียนรู้ มีการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่ม

7. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

(1) การใช้กิจกรรมการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมี วิจารณญาณมีลำดับการสอนที่มีรายละเอียดของขั้นตอนการสอนมากกว่าการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ ดังนั้นผู้สอนควรศึกษาขั้นตอนการจัดการเรียน การสอนให้เข้าใจถ่องแท้ และเห็นภาพรวมของรูปแบบการสอนชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเกิดประสิทธิผลในการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ

(2) ผู้สอนควรใช้เวลา คอยช่วยเหลือ และใช้คำถามอย่างสร้างสรรค์เพื่อช่วยให้ผู้เรียนตอบคำถาม ควรชื่นชม และให้กำลังใจเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจ กล้าแสดงความคิดเห็น และร่วม อภิปราย ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญที่จะพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นผู้ที่มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ อย่างมีวิจารณญาณ

(3) ผู้สอนควรเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนยังมุ่งหวังให้ผู้เรียน มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมี วิจารณญาณ ด้วยการปฏิบัติซ้ำ หรือการกระทำ บ่อยๆ เพื่อจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทน เพื่อให้ ผู้เรียนได้ตระหนักถึงกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ได้คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็น เพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้ อย่าง ประสิทธิภาพ

(4) เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และเหมาะสมกับผู้เรียน ผู้สอนควรใช้บทอ่านที่ หลากหลาย เกี่ยวเนื่องกัน ตรงกับความสนใจของ

ผู้เรียน ทันเหตุการณ์ ผู้เรียนควรได้นำเสนอประเด็น ปัญหา วิพากษ์ วิจารณ์ หรือแสดงทัศนะความคิดเห็น ส่วนตัว ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมี วิจารณ์ญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

(5) เนื้อหาบางเรื่องที่มีคำศัพท์ค่อนข้าง ยากทำให้เป็นปัญหาต่อความเข้าใจเนื้อหาและการคิด อย่างมีวิจารณ์ญาณ ครูควรให้ความช่วยเหลือใน ด้านคำศัพท์ หรือ ให้นักเรียนใช้พจนานุกรม ในการ ปฏิบัติกิจกรรมการอ่าน และการทำข้อสอบ

2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรมีการพัฒนาการสอนอ่าน ภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณ์ญาณที่เน้นกระบวนการ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

(2) ควรนำการสอนอ่านภาษาอังกฤษ อย่างมีวิจารณ์ญาณที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ ไปใช้กับการสอนการอ่านในรายวิชาอื่น

(3) ควรมีการศึกษาวิจัยซ้ำกับผู้เรียน ในระดับชั้นอื่นๆ และเพิ่มระยะเวลาในการศึกษา มากขึ้น เพื่อให้มั่นใจในผลการเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้ รูปแบบการสอนมากขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อ ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง

(4) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบ การสอนที่พัฒนาความสามารถในการอ่านภาษา ภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณ์ญาณซึ่งผลการวิจัยจะสามารถ นำมาปรับปรุงองค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบ การสอนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

(5) ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัย ต่างๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่าน ภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณ์ญาณ เช่น องค์ประกอบ ของรูปแบบการสอน ภูมิหลังของผู้เรียนเจตคติ หรือความใฝ่รู้ เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนา รูปแบบการสอนให้มีประสิทธิภาพและพัฒนา ผู้เรียนให้มีสัมฤทธิ์ผลในการเรียน

8. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- จรรยา บุญป้อง. (2541). **การพัฒนาแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อสอนอ่านวิจารณ์ญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอน ภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธิดารัตน์ สมานพันธ์. (2549). **ผลของการใช้รูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมี วิจารณ์ญาณ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประเสริฐศักดิ์ เทินไธสง. (2546). **การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัด และประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- เพ็ญพิสุทธิ์ เนคมานุรักษ์. (2537). การพัฒนารูปแบบการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษาครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ละเอียด จุฑานันท์. (2542). แนวการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2548). มาตรฐานตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบแรก (พ.ศ.2543-2548). กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2535). วิธีการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Critical Thinking Consortium. (2002). Strategies List: 35 Dimensions of Critical Thinking. Retrieved January 14, 2006, from <http://www.criticalthinking.org/k12/k12/class/strat/stratall.html>
- Fennelly, Patricia. (1988). The Effect of one Program in Critical Thinking Instruction on the Reading Comprehension Ability of Underprepared College Students. *Dissertation Abstracts*. 52 (1995): 145.
- Paul, R. & Linda, E. (2002). The Element of Critical Thinking. Retrieved January 14, 2006, from <http://www.criticalthinking.org/k12/k12//class/strat/stratall.html>
- Phonim dang, Chalisa. (2002). School - Based Materials for Critical Reading in English. Doctoral Dissertation, Department of School of Social & Cultural Studies in Education, Deakin University. Australia.